Aprelin 6-da Heyd?r ?liyev M?rk?zind? “CEO” ?irk?ti (ceo.az), Famtram.az ail? portal?, Edutainment.az t?hsil strukturunun t??kilatç?l??? il? f?rqli inki?af öz?llikl?ri olan u?aqlara h?sr olunan 1-ci “F?rqli F?rdl?r” konqresi keçirilib.

Konqresin m?qs?di ictimaiyy?tin diqq?tini f?rqli öz?llikl?ri olan u?aqlar?n inki?af?na v? t?lim-t?rbiy?sin? yön?ld?r?k valideynl?r, müt?x?ssisl?r v? pedaqoqlar aras?nda dialoq qurmaq v? inklüziv c?miyy?tin dövl?t t?r?find?n mü?yy?nl??dirilmi? inki?af t?mayülünü d?st?kl?m?kdir.

Konqresd? ç?x?? ed?n Ail?, Qad?n v? U?aq Probleml?ri üzr? Dövl?t Komit?sinin s?dri Hicran Hüseynova u?aq hüquqlar?n?n qorunmas?n?n dövl?t siyas?tinin prioritet istiqam?tl?rind?n biri oldu?unu qeyd edib v? görül?n i?l?rd?n dan???b: “Ölk? ba?ç?s?n?n apard??? u?urlu siyas?tin n?tic?si olaraq u?aq hüquqlar?n?n müdafi?si sah?sind? ?sasl? nailiyy?tl?r ?ld? olunub. Ölk?mizd? u?aq hüquqlar?n?n qorunmas? üçün güclü qanunvericilik bazas? mövcuddur. Az?rbaycanda h?r bir u?a?a b?rab?r imkanlar?n yarad?lmas?, t?hsil, tibb, istirah?t v? dig?r xidm?tl?rin daha ?lçatan olmas? üçün ciddi islahatlar apar?l?r. Dövl?t t?r?find?n xüsusi qay??ya ehtiyac? olan v? 16 ya?ad?k ?lilliyi olanlara sosial müavin?tl?r verilir. Art?q 4 ildir ki, autizmli u?aqlara sosial müavin?t t?yin edilib. Az?rbaycan Respublikas?n?n Birinci vitse-prezidenti, Heyd?r ?liyev Fondunun prezidenti Mehriban ?liyevan?n u?aqlar?n h?rt?r?fli inki?af? üçün gördüyü i?l?ri xüsusi qeyd etm?k laz?md?r. Bütün u?aqlar üçün, ?sas?n d? xüsusi qay??ya ehtiyac? olan, ail?l?rini itirmi? azya?l?lar, münaqi??d?n z?r?r ç?kmi? bölg?l?rd? ya?ayanlar?n müdafi?si il? ba?l? müxt?lif layih?l?r h?yata keçirilir. U?aq hüquqlar?n?n müdafi?si üzr? ciddi n?zar?t v? monitorinq mexanizmi d? yarad?l?b ki, bu da müvafiq dövl?t qurumlar?n?n u?aqlara dair m?s?l?l?ri daha çox diqq?td? saxlamalar?na s?b?b olub. H?mçinin u?aq hüquqlar?n?n h?yata keçirilm?sin? dair elektron m?lumat bank? yarad?l?b, bütün rayonlarda u?aqlara qar?? zorak?l?q faktlar?n?n a?karlanmas? üzr? monitorinq qruplar? f?aliyy?t göst?rir”.

?cbari Tibbi S??orta üzr? Dövl?t Agentliyinin ?dar? Hey?tinin s?dri Zaur ?liyev ölk?mizd? xüsusi qay??ya ehtiyac? olan u?aqlara qay?? il? yana??ld???n?, probleml?rinin h?lli istiqam?tind? z?ruri add?mlar at?ld???n? bildirib: “Dövl?timiz u?aqlar?n sa?lam inki?af? üçün daim müvafiq t?dbirl?r görür. Bu bax?mdan öt?n ilin sonlar?nda “Tibbi s??orta haqq?nda” Az?rbaycan Respublikas?n?n Qanununu xüsusi vur?ulamaq ist?rdim. Qanuna ?sas?n, Az?rbaycan v?t?nda?? olan 18 ya??nad?k ??xsl?r, ?razi poliklinikalar?nda v? qad?n m?sl?h?txanalar?nda qeydiyyatdan keçmi? hamil?l?r icbari tibbi s??orta haqq?ndan azadd?rlar. Onlar üçün mü?yy?n edilmi? illik tibbi s??orta haqq? - 120 manat dövl?t büdc?si hesab?na öd?nil?c?k. ?cbari tibbi s??ortan?n t?tbiq edildiyi ?razil?rd? ya?ayanlar?n 27 faizini u?aqlar t??kil edir. Onlar icbari tibbi s??ortan?n baza z?rfin? daxil olan 1829 tibbi xidm?td?n öd?ni?siz istifad? hüququna malikdirl?r. Pilot layih? müdd?tind? agentlik Ming?çevir ??h?ri, A?da? v? Yevlax rayonlar?nda r?smi qeydiyyatda olan v? anadang?lm? ür?k qüsuru il? do?ulan 37 u?a??n ?m?liyyat olunmas?n? t?min edib”.

T?hsil nazirinin müavini ?dris ?sayev ç?x?? ed?r?k sa?laml?q imkanlar? m?hdud u?aqlar?n t?hsil almas?na dair at?lan add?mlar bar?d? dan???b: “Dünya ?halisinin 15 faizi ?lilliyi olan ??xsl?rdir. Onlardan 93 milyon n?f?ri 14 ya?ad?k olan u?aqlard?r. Az?rbaycanda 18 ya?ad?k u?aqlar aras?nda sa?laml?q imkanlar? m?hdud olanlar?n say? t?xmin?n 70 mindir. H?min ??xsl?r xüsusi qay??ya ehtiyac? olan t?b?q? kimi daim diqq?t m?rk?zind?dir. Onlar?n bütün hüquqlar? dig?r ??xsl?rl? b?rab?r dövl?t t?r?find?n t?min edilir. H?min u?aqlar?n t?hsilalma hüquqlar? da konstitusion hüquqlardan biridir. Ölk?mizd? “Sa?laml?q imkanlar? m?hdud ??xsl?rin t?hsili (xüsusi t?hsil) haqq?nda” Az?rbaycan Respublikas?n?n Qanunu q?bul edilib. H?mçinin Az?rbaycan Respublikas?n?n Birinci vitse-prezidenti Mehriban ?liyevan?n t???bbüsü il? “2018–2024-cü ill?rd? Az?rbaycan Respublikas?nda sa?laml?q imkanlar? m?hdud ??xsl?r üçün inklüziv t?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Proqram?” haz?rlan?b v? ölk? ba?ç?s?n?n S?r?ncam? il? t?sdiq edilib. ?nklüziv t?hsil u?aqlar?n fiziki, psixi, intellektual v? dig?r xüsusiyy?tl?rind?n as?l? olmayaraq onlar?n öz h?mya??dlar? il? m?kt?bd? eyni sinifd? t?hsil? c?lb edilm?sidir. Sa?laml?q imkanlar? m?hdud u?aqlar d?rs prosesind? dig?r h?mya??dlar? il? birg? i?tirak etdikd?, onlar?n aras?nda bir-birin? qar?? anla?ma v? hörm?t hissi inki?af edir, h?mçinin onlar?n h?yata v? c?miyy?t? f?al inteqrasiyas? t?min edilir. Az?rbaycanda 15 ümumt?hsil m?kt?bi, 13 m?kt?b?q?d?r t?hsil mü?ssis?sind? 268 n?f?r ?lilliyi olan u?aq inklüziv t?sir? c?lb edilib. Bu gün d? h?min t?hsil mü?ssis?l?rind? inklüziv t?hsil davam edir. T?hsil Nazirliyi UNICEF-l? birg? “?btidai t?hsil s?viyy?si üzr? inklüziv t?hsilin t?tbiqi” layih?sinin icras?na ba?lay?b, paytaxt?n dörd m?kt?bind? 54 n?f?r sa?laml?q imkanlar? m?hdud ?agird inklüziv t?hsil? c?lb olunub, onlar?n xüsusi t?hsil ehtiyaclar? qiym?tl?ndirilib, f?rdi t?lim proqramlar? haz?rlan?b v? mü?lliml?r t?liml?r? c?lb edilib. Eyni zamanda, cari t?dris ilind? sa?laml?q imkanlar? m?hdud 10 min?d?k u?aq xüsusi t?hsil mü?ssis?l?rind? d?rs al?r”.

Heyd?r ?liyev Fondunun Beyn?lxalq ?laq?l?r Departamentinin r?isi Soltan M?mm?dov Fondun sa?laml?q imkan? m?hdud u?aqlar?n v? g?ncl?rin sa?laml?qlar?n?n mühafiz?sin?, t?hsil almalar?na, sosial probleml?rinin h?llin? xüsusi diqq?t yetirdiyini diqq?t? çatd?r?b: “Bu istiqam?td? Heyd?r ?liyev Fondu t?r?find?n xüsusi qay??ya ehtiyac? olan u?aqlar?n t?rbiy?si, t?hsili, inki?af? üçün güclü maddi-texniki baza il? t?min olunmu? m?rk?zl?rin yarad?lmas?, h?min m?rk?zl?rd? yüks?k s?viyy?li xidm?tl?rin göst?rilm?si üçün müxt?lif layih?l?r h?yata keçirilir. Az?rbaycan Respublikas?n?n Birinci vitse-prezidenti, Heyd?r ?liyev Fondunun prezidenti Mehriban ?liyeva v? vitse-prezidenti Leyla

?liyeva münt?z?m olaraq xüsusi qay??ya ehtiyac? olan u?aqlar?n t?lim-t?rbiy? v? tibbi xidm?t ald??? mü?ssis?l?r? ba? ç?kir v? orada u?aqlar üçün yarad?lm?? ??rait, u?aqlar?n tibbi b?rpa v? t?lim-t?rbiy? prosesl?ri il? yax?ndan tan?? olurlar".

Departamentin r?isi t?hsil sah?sind? apar?lan siyas?tin icras?na d?st?k m?qs?dil? Heyd?r ?liyev Fondu t?r?find?n bir s?ra proqram v? layih?l?rin u?urla icra olundu?unu da qeyd edib.

BP-nin ?laq?l?r, xarici i?l?r, strategiya v? region üzr? vitse-prezidenti B?xtiyar Aslanb?yli, xüsusi qay??ya ehtiyac? olan u?aqlar?n c?miyy?t? vaxt?nda v? düzgün inteqrasiyas? v? adaptasiyas?na yön?lmi? t?dbirl?rin t?qdir?layiq oldu?unu qeyd edib. O, t?msil etdiyi qurumun c?miyy?tin ictimai-sosial h?yat?nda f?al i?tirak etdiyini v? ?sas?n t?hsil sah?sind?ki t???bbüsl?ri d?st?kl?diyini bildirib: "?nklüziv t?hsil d? bel? t???bbüsl?rin t?rkib hiss?sidir. Son layih?l?rd?n biri "Birg? v? Sa?lam" ?ctimai Birliyi il? h?yata keçirdiyimiz "Autizm spektr pozuntusu olan ??xsl?r? d?st?k" layih?sidir. ?lk d?f? m?hz bu layih? ç?rçiv?sind? autizmli ??xsl?r üçün milli m?lumat bazas?n?n yarad?lmas?, o cüml?d?n h?min bazaya v? beyn?lxalq standartlara uy?un t?lim modullar?n?n haz?rlanmas? v? valideynl?rin c?lb edilm?si il? t?liml?rin t??kili n?z?rd? tutulub. M?qs?d? çatmaq üçün layih?y? beyn?lxalq ekspertl?r d? c?lb olunub".

Konqres panel müzakir?l?rl? davam etdirilib.

Qeyd ed?k ki, T?dbir "Az?rbaycan Respublikas?n?n T?hsil Nazirliyi, Heyd?r ?liyev Fondu, ?cbari Tibbi S??orta üzr? Dövl?t Agentliyi, Az?rbaycan Respublikas?n?n Ail?, Qad?n v? U?aq probleml?ri üzr? Dövl?t Komit?si, Az?rbaycan Respublikas?n?n Kiçik v? Orta Biznesin ?nki?af? Agentliyinin d?st?yi il? keçirilib.

Konqresin ba? t?r?fda?? qismind? BP ç?x?? edib. T?dbir Shokki Mokki brendi, h?mçinin "Halliburton", "ACE Group Consultants", "Art Trio", "Credo" v? "CTS Translation" ?irk?tl?ri t?r?find?n d?st?kl?nib. T??kilati d?st?k "Birg? v? Sa?lam" ?ctimai Birliyi t?r?find?n göst?rilib.